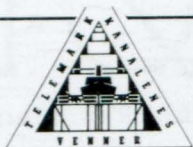

SLUSEGLØTT

Nr. 2 - 1987 3. årg. Medlemsblad for Telemarkkanalenes Venner

TELEMARKKANALENES VENNER

Hvem sitter i styret og komiteer?

STYRET

Telefon:

Kjell Dahl, formann (035) 85 001
Ellen de Vibe (035) 28 186
Øivind Bekkevold (035) 84 835
Aina Hellstedt (035) 23 772
Halvor Landsverk (035) 20 897

VARAMENN

Reidar Jenssen (035) 21 256
Vidar Edvardsen (035) 36 435

KASSERER

Gisle Kavli, arb. (035) 84 100
Privat (035) 84 775
Adr.: Ulefos Hovedgaard, 3745 Ulefoss

MARKEDSFØRINGSKOMITEEN

Gerhard Hedlund (035) 84 322

TEKNISK KOMITÉ

Tore Kvaale (035) 55 923

VERNEKOMITEEN

Jahn Jahnsen (035) 53 231

HISTORIEKOMITEEN

Halvor Landsverk (035) 20 897

I REDAKSJONEN

Per Svein Bratsberg (035) 23 157

Foreningens adresse:

Telemarkkanalenes Venner
Postboks 372 - 3701 SKIEN
Bankgiro: 8153.20.00564
Postgiro: 2 10 09 49

FORSIDEBILDE:
M/S «Victoria»
i Hogga underkanal

Kanaldugnaden 1987

Resultatet av tidligere dugnader er så gode at dette bør følges opp også i år.

Dugnadsdatoen er blitt luftet i kommunestyret, og en kom der fram til **lørdag 23. mai 1987 kl. 12.00.**

Vi håper at alle de lagene og organisasjonene som tidligere deltok også denne gangen kan påta seg en slik jobb. Med andre ord så er det ønskelig at dette kan bli en år-viss foreteelse.

Vi har tenkt å følge det gamle mønsteret i grove trekk, det vil si at samme lagene/organisasjonene påtar seg ansvaret for det samme anlegget som i fjor. Det er likevel mulig at det på enkelte steder kan bli aktuelt å sette flere krefter til. Dette fordi at enkelte anlegg er mer arbeidskrevende enn andre.

Videre tas det sikte på at alle deltakerne møtes på Vrangfoss etter endt dyst, ca. kl. 16.00. Her vil det bli servert forfriskninger m.m., samt underholdning av ymse slag, fortrinnsvis av lokale krefter. Det er viktig at de lagene/organisasjonene som kan delta i dugnaden gir melding til oss om dette. Ring da undertegnede, tlf. 84 100 eller gi beskjed ved formannskapskontoret. Videre at det blir oppgitt hvem som er lagets kontaktperson. Nærmere orientering om arbeidsoppgaver osv. vil bli gitt senere.

Vi prøver å kombinere det nyttige med det hyggelige, og håper på fint vær.

Vi treffes **Lørdag den 23. mai**

Hilsen

Ole Moen

ORDFØRER i Nome kommune

Banegaarden skal selges

Telemarkkanalenes Venner selger sin eiendom på Løveid

Bilde tatt under restaureringen

Beliggenhet: Eiendommen ligger på Løveid ved Skotfoss i Skien kommune. Ca. 10 min. til buss. Eiendommen ligger inntil Telemarkskanalen, og bygningen er en av de opprinnelige bygninger som ble oppført i forbindelse med kanalanlegget.

Tomta: Ca. 860 m² festetomt. Årlig festeavgift kr. 100,-.

Bebyggelsen: Eldre trehus i 1 ½ etg. og delvis kjeller. Grunnflate 75 m² i 1. etg. Byggeår ukjent, men bygningen er restaurert i 1984-86. Frittstående uthus på 41 m². Brukes som skjul.

Innhold: 1. etg.: Stue, kjøkken, soverom, gang, mellomgang og dusj/WC. 2. etg.: 1 rom på 16 m². Kjeller: Delvis kjeller med lav høyde.

Vann og kloakk: Vann fra offentlig ledningsnett. Privat kloakkanlegg.

Besiktigelse: Etter avtale.

Prisantydning: Kr. 465.000,- + omkostninger.

Henvendelse: Advokat Nils Juel,
3745 Ulefoss.
Tlf. (035) 85 222

Årsmøte i Telemarkkanalenes Venner 24. februar 1987

Møtet ble holdt i den øvre slusevokterboligen i Vrangfoss. Da årsmøtet startet var 17 medlemmer frammøtt, 1 medlem kom noe senere.

1.

Årsmøtet valgte Kjell Dahl til møteleder og Ø. Bekkevold til referent.

2. Årsmeldingen for 1986.

Kjell Dahl redgjorde for årsmeldingen 1986. Årsmeldingen ble godkjent uten bemerkninger.

3. Regnskap for 1986

Reidar Jenssen redgjorde for regnskapet 1986. Regnskapet stod gjengitt i «Slusegløtt» nr. 1.

Årsmøtet godkjente regnskapet for 1986 uten bemerkninger.

4. Valg

Aina Helstedt redgjorde for valgkomiteens innstilling. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

I styret ble Ellen de Vibe og Øivind Bekkevold gjenvalgt for 2 nye år. De andre i styret var ikke på valg.

Som varamenn til styret ble valgt: Vidar Edvardsen, Reidar Jensen.

Valgkomite: Pål A. Solberg, Per Bjørn Solvang, Per Svein Bratsberg.

Revisor: Anders Rollesfsen.

Varamann: Sigurd M. Nilssen.

5. Arbeidsplan og budsjett 1987, kontingent 1987

Aina Helstedt redgjorde for dette.

- Det ble av årsmøtet vedtatt at «Slusegløtt» skal komme ut 2 ganger pr. år.

- For å verve flere medlemmer, bør TKV delta på utstillingen «Sjøen for alle».

- Medlemmer av TKV bør sende «Slusegløtt» + en innmeldingsblankett til venner og kjente som en kan tenke seg vil bli medlem.

- Styret bør nedsette en egen «vervekomite». Mathisen sa seg interessert i å delta i en slik komite.

- Årsmøtet forkastet styrets innstilling til heving av medlemskontingenten for enkeltmedlemmer, men var enig i en he-

ving for foreninger og firmaer. Denne blir nå kr. 500,- pr. år, og for enkeltmedlemmer fortsatt kr. 100,- pr. år.

6. Eventuelt

1. Mikaelshula

Gamle speidere i Skien har dannet foreningen 1. St. Georgs Gilde, og disse arrangerer en gang pr. år gudstjeneste i Mikaelshula. Kjær orienterte om dette. Neste gang denne foreningen skal ha møte, vil H. Landsverk møte som representant for TKV, med tanke på å få satt ned et utvalg som skal se på problematikken rundt Mikaelshula.

Det må bli snakk om mindre arbeider som opprydding o.l. Større arbeider/restaurering er riksantikvarens ansvar. Skien turistforening bør også delta i et slikt forberedende møte.

2.2. Stell av kanalen

Gardåsen pekte på at kanalselskapet burde være mer påpasselig når de foretar utskifting av lysarmaturer på sine anlegg. Det samme gjelder ved utskifting av lyktestolper. Det å skaffe nye armaturer og lyktestolper som ser ut som gamle er mulig.

6.3. Hogga utbyggingen.

S. Glærum orienterte om et utvalg som skulle vurdere fordeler - ulemper for kanaldriften etter at Hogga utbyggingen er ferdig.

6.4. Nedleggelse av Tinnfoss på Notodden?

Hva med kanalen om Tinnfoss på Notodden nedlegges? Årsmøtet påla styret å holde seg orientert om utviklingen i denne saken.

Årsmøtet ble avsluttet med bespisning, - deilig rømmegrøt og spekemat.

Etter maten ble det vist noen videoer: «Livet på kanalen rundt 1960-åra» v/Gardåsen, og «Opptak fra kanalen i forbindelse med Glad-sommer på TV» v/Aina Helstedt.

Begge videoene ble godt mottatt.

Møtet slutt

Øivind

RUTEPLAN FOR M/S «VICTORIA» - FOR- OG ETTERSESONG

Gjelder i tidsrommet fra og med 25. mai til og med 28. juni og fra og med 3. august til og med 29. august 1987.

MA	ON	FR	Ank.	Avg.	Sted	Ank.	Avg.	TI	TO	LØ
↓	↓	↓		08.30	Skien	17.40		↑	↑	↑
			09.00	09.20	Skotfoss	17.00	17.15			
			10.30	10.50	Ulefoss	15.30	15.35			
			11.05	11.20	Eidsfoss	15.10	15.25			
			11.30	12.20	Vrangfoss	14.10	15.00			
			13.15	13.30	Lunde	13.10	13.30			
			13.45	13.55	Kjeldal	12.35	12.45			
			14.10	14.25	Hogga	12.15	12.25			
					Fjågesund	11.00				
			16.45	17.00	Kviteseid	10.05	10.15			
			17.20		Spjotsodd	09.45				
			18.20		Bandakslie	08.45				
			18.30		Lårdal	08.30				
			19.00		Dalen		08.00			

RUTEPLAN FOR M/S «VICTORIA» OG M/S «VILDANDEN» - HØYSESONG

Gjelder fra og med 29. juni til og med 2. august 1987.

MA	TI	ON	TO	FR	LØ	SØ	Ank.	Avg.	Sted	Ank.	Avg.	MA	TI	ON	TO	FR	LØ	SØ	
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		08.30	Skien	17.40		↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
							09.00	09.20	Skotfoss	17.00	17.15								
							10.30	10.50	Ulefoss	15.30	15.35								
							11.05	11.20	Eidsfoss	15.10	15.25								
							11.30	12.20	Vrangfoss	14.10	15.00								
							13.15	13.30	Lunde	13.10	13.30								
							13.45	13.55	Kjeldal	12.35	12.45								
							14.10	14.25	Hogga	12.15	12.25								
							15.35		Fjågesund	11.00									
							16.45	17.00	Kviteseid	10.05	10.15								
							17.20		Spjotsodd	09.45									
							18.20		Bandakslie	08.45									
							18.30		Lårdal	08.30									
							19.00		Dalen		08.00								

M/S «VICTORIA» →

M/S «VILDANDEN» →

Sommerens priser for M/S «Victoria» og M/S «Vildanden»:

Skien	
Ulefoss	Kr. 60,-
Vrangfoss	Kr. 80,-
Lunde	Kr. 100,-
Kviteseid	Kr. 110,-
Bandakslie	Kr. 130,-
Lårdal	Kr. 130,-
Dalen	Kr. 140,-

Ulefoss	
Vrangfoss	Kr. 70,-
Lunde	Kr. 90,-
Kviteseid	Kr. 90,-
Bandakslie	Kr. 120,-
Lårdal	Kr. 120,-
Dalen	Kr. 130,-

Vrangfoss	
Lunde	Kr. 60,-
Kviteseid	Kr. 80,-
Bandakslie	Kr. 100,-
Lårdal	Kr. 100,-
Dalen	Kr. 110,-

Barn under 15 år: 50% rabatt.
Grupper: 1 fri pr. 20 betalende.

M/S «Vildanden» er utenom høysesongen til disposisjon for grupper etter nærmere avtale.

Kontakt:

Telemarkreiser A/L eller reder Karl Söderholm, P. A. Munchsgt., Skien, tlf. (035) 27 860.

KANALUTSTILLINGEN

på Ulefoss er interessert i gjenstander med tilknytning til kanal- miljøet i Telemark.

Kontakt Nome kommune, kulturkonsulenten, tlf. (035) 84 100.

Til småbåttrafikken: Gode råd ved slusing

Oppover:

- Ligg så langt **bak** i rommet som mulig.
- Gjør tauet fast i land legg det gjerne gjennom en puller foran på båten.
- Hold **stramt** tau, og ta inn slakken på tauet etter hvert som vannet og båten stiger.

NB! Det kan være ganske tungt å holde tauet foran ordentlig stramt. Overlat derfor ikke denne jobben til barn!

Nedover:

- Legg båten nærmest **nedre** sluseport.
- Gi etter på tauet etter hvert som vannet synker. Det er lett å holde båten på plass.

Merking:

Leia er merket med røde staker på borbord (venstre) side sett i motstrøms retning, og hvite staker på styrbord (høyre) side. På grunn av strøm o.l.

kan oppmerkingen enkelte steder i perioder være noe mangelfull.

Sundkilbrua før Kviteseid (svingbru) har 4 m seilingshøyde og er betjent:

Alle dager 9.45-10.30 og 16.15-17.30. Avgiftsfritt.

Kart:

For sesongen 1987 er det sjøkart på i alt 6 kartblad i handelen. Kartet dekker hele kanalsystemet. Det er til salgs for kr. 160,- på Skien sluse, bokhandlere i Skien og Porsgrunn og på Kanalkontoret, Nedre Hjellegst.

En fylldig beskrivelse av severdigheter finnes i egen guide.

Norsjø:

Innsjøen Norsjø er drikkevannskilde for Skien Kommune (47.000 personer). Ta hensyn til dette og unngå tømning av septikavfall/annet avfall i Norsjø.

Til småbåttrafikken: Drivstoff bringes til:

Ulefoss Brygge: Ulefoss Service (Esso) tlf. (035) 84 663. Åpningstid: Hverd., 07.00-21.00, sønd. 08.00-21.00

Lunde sluse: Lunde Bensin og Service (Texaco). Tlf. (035) 80 320. Åpningstid: Hverd. 07.00-19.00, sønd. 09.00-18.00.

Fjågesund Brygge: Fjågesund landhandel, ca. 150 m fra brygga. Tlf. (036) 56 546. Åpningstid: ma-fre 08.30-18.00, lø 08.30-13.00. Bringes om nødvendig.

Kviteseid Brygge: Kviteseid Auto-center (Norol). Tlf. (036) 53 281.

Åpningstid: Hverd. 08.00-16.00, utenom dette etter spesielle avtaler. Mindre gebyr ved bringing.

Dalen Brygge: Vaktordning i h.h.t. informasjon på brygga (3 bensinstasjoner).

Jan's Bil.utstyr og Understellsbehandling, tlf. (036) 77 460 driver båt-service. Mobiltelefon (båt) (094) 59 293.

På **Notodden** ligger Notodden Bensin & Service, Heddalsvn. 49, (Texaco), tlf. (036) 11 902 like vest for Tinfos Papirfabrik, ca. 50 m fra brygge.

Trenger du mer informasjon om kanalen, kontakt:

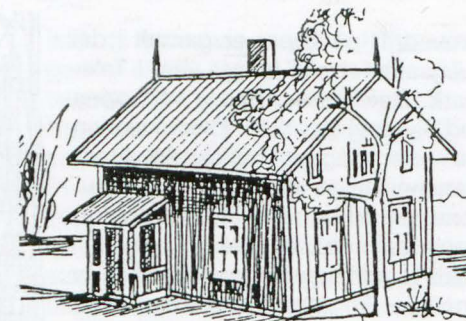
Telemarkskanalen,
Nedre Hjellegst. 18,
3700 SKIEN
Tlf. (035) 20 015.

Ferie i Kanalhus - Vrangfoss - Eidsfoss

Bo like ved Telemarkskanalen i gamle slusevokterboliger som er nyrestaurerte i opprinnelig stil.

Disse sjarmerende husene ligger på Øvre Vrangfoss og ved Eidsfoss, og leies ut på ukes- eller weekend-basis.

Begge husene har sengeplass til 12 personer og er utstyrt med dekketøy til samme antall.

Øvre Vrangfoss.

Pris pr. uke høysesong (20.6-20.8)

7 dager **Kr. 1.750,-**

5 dager **Kr. 1.375,-**

Weekend **Kr. 590,-**

Pris pr. uke lavsesong

7 dager **Kr. 1.295,-**

5 dager **Kr. 995,-**

Weekend **Kr. 470,-**

I tillegg kommer kr. 50,- pr. person (som inkluderer sengesett).

Henvendelse for utleie:

Sluseformann Kjell Lindalen, tlf. (035) 84 131

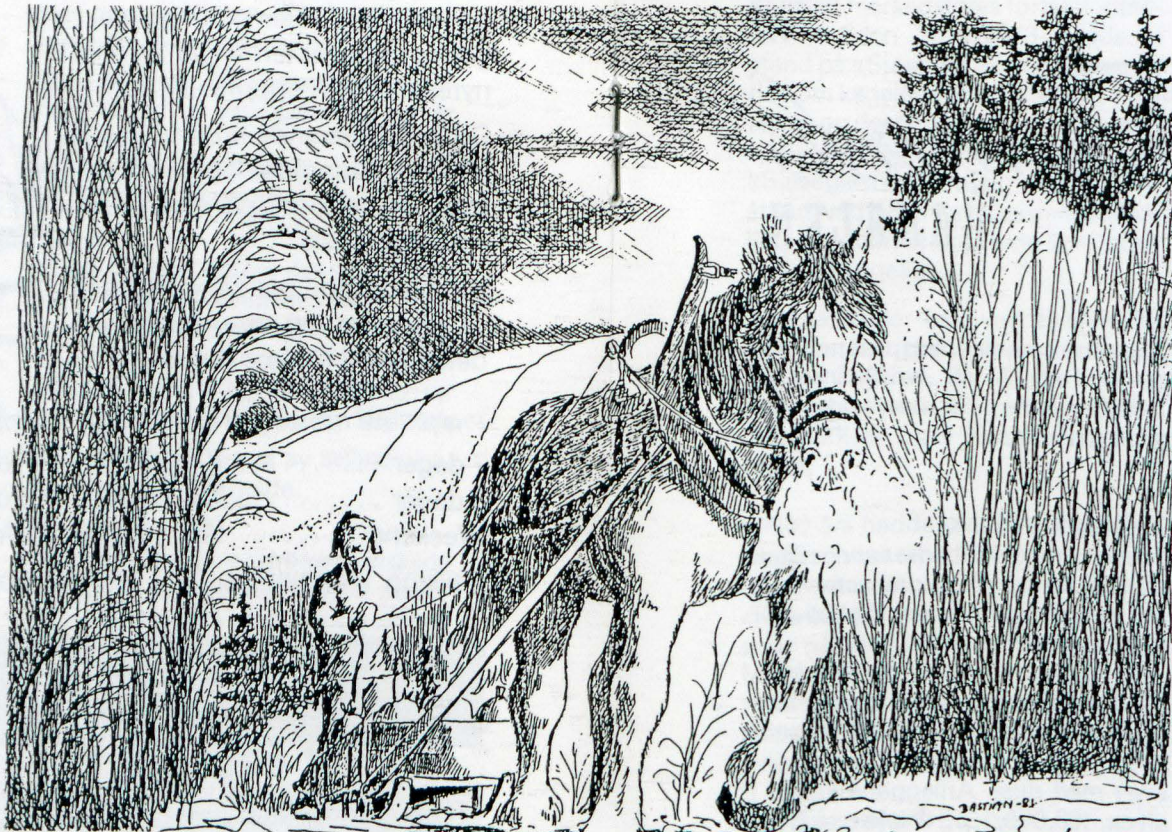
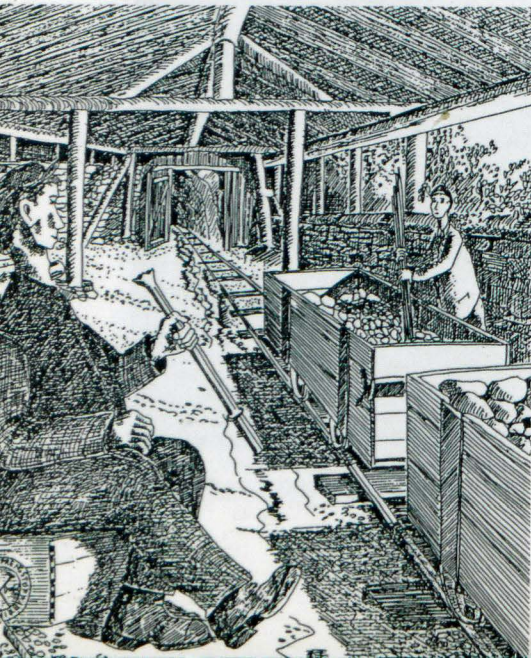
Eidsfoss.

Foto: Birger Bergland, Vrangfoss.

Litt om malmtransporten frå gravene ved Åmdals Verk, Mosnap og Slystøyl.

Gruvedrift på kopar er gamalt i dei uevgsame stroka lengst vest i Telemark. Dei fyrste gravene vart opna ved Slystøyl alt i 1540. Produksjonen var etter dagens målestokk liten. Transporten av produktene frå gravene var ikkje noko stort problem. Koparmalmen vart vaska og smelta i enkle foredlingsanlegg i nærleiken av gravene. Ein slapp å sende den unyttige slaggen som ofte utgjorde tre fire delar av den vaska malmen. Men, desse smeltehyttene hadde store ulemper. Mykje av metallar vart borte under prosessen. Tidene forandra seg, og det vart stilt større krav til utnyttinga av malmen. Det vart for kostbart å smelte på staden. Den siste smeltinga på Åmdals Verk var truleg i 1862. I 1863 vart det utskipa frå Bandakslø eit parti vaskemalm på 15 kasser á 400 pund som inneheldt omlag 15 skipspund kopar. (Ca. 2250 kg). Men det er frå 1870-åra og frametter den største produksjonen er ved gru-

Malmen kjem ut frå gruva

Malmkjøring opp Brekkenbakkane

vene på Åmdals Verk. Noko drift er det også på Mosnap, Moberg og Grusen. Malmen herfrå vart frakta med hest vinterstid over Mjåvatn. Grunnvatn ned Sjerpenuten til Åmdals Verk. Herfrå vart han frakta vidare med hest opp Brekkenbakkane, om vinteren på isen over Åmlivatn, om sumaren med pråmar til Krokann. Vidare opp Berglandsbakkane over Berglandsheia forbi Blikom og ned kleivane til bryggene ved Bandakslø.

Oskar Karlsen, som døde i 1975, 87 år

gamal, var ein av veteranane i malmtransporten frå Verket. Saman med faren Gustav og brørne Teodor og August dreiv dei med all slag hestetransport til og frå Verket. Oskar var trufast mot hesten i heile sitt liv. Teodor gjekk over til automobilar i 1926, og køyrde for verket heilt til stansen i 1945.

I 1874 vart det slutt med malmkjøringa over Berglandsheia. Då vart vegen om Gåstjønnå opna, og dette letta transporten vesentleg. Det er

ikkje få hestelass som har fylgd vegen Åmdals Verk-Bandakslø. Då transporten gjekk over Berglandsheia var vistnok eit vanleg lass 10 sekker á 80 kg. (800 kg). Ein må vel tru dette auka monaleg på den nye vegen. No vart det óg bruka tospann. Den siste kjerra for to-spann som brørne Karlsen eigde stend no utafor Nesmarkbygningen. Som tidlegare nemd var den største produksjonen mellom 1874 og 1895.

I denne tidsbolken vart det skipa ut frå Bandakslø rundt rekna 30.000 tonn vaskemalm. (25.000 sekk á 80 kg).

Etter 1895 er det produsera omlag 15.000 tonn vaskemalm (Slig) som er skipa ut frå Bandakslø. Ein reknar med at den totale produksjonen av reint kopar ved gravene på Åmdals Verk er 7500 tonn. Då optimismen ved gravene på Åmdal var som størst, vart det og sysla med tanken om ein taugbane frå Verket til Bandakslø. Den kom aldri lengere enn til papiret.

Transporten av malm frå Verket tok slutt i 1945. Den vil vel aldri koma attende, då gravene etter sakkunnige si meining er so godt som uttømde.

Men Gravene ved Åmdals Verk, Mosnap og Slystøyl har sin kulturhistoriske verdi, som me vonar me kan taka vare på.

Birger Bastiansen

Telemarks KANALEN

1. Opprustningsarbeidet

Arbeidene med sletting av fjellveggen og ny fending i de to nederste kammer i Ulefoss sluser er i rute, og vil være avsluttet som planlagt 15.-20. mai. Det er entr. firma Tveito Maskin A/S som har dette arbeidet.

For å bøte på problemer med lekkasjer i murene, spesielt i to kammer i Vrangfoss, vil arbeider med tetting av disse bli igangsatt i slutten av april. Det som ikke blir ferdig før sesongen, skal utstå til høsten. Arbeidene skal utføres av Jensen Dykker-service, og er kostnadsberegnet til ca. kr. 500.000,-.

Dampspørsmålet er fortsatt uløst. Det ble fra OED gjort iherdige forsøk på å få fram en stort.prp. om bevilgning til dammene som tilleggsbevilgning til budsjettet for 1987. Dette lyktes

Flåbygd kirke

Korskirke av tømmer, innviet 1822, opprinnelig bygd etter modell av Skien og Kongsberg kirker. Middelalderklokke med innskrift: «Sanctus Olavus rex noster», dvs. «Hellige Olav, Kongen vår». Ved innvielsen var fremmøtet så stort at 20 soldater ble satt til å holde orden på menneskemengden.

dessverre ikke, finansdep. sa nei. Håpet er nå å få bevilgning på 1988-budsjettet slik at arbeidet kan påbegynnes.

2. Servicetiltak

Arbeidet med å få bedre servicetiltak er en viktig del av den prosessen som er i gang for at kanalen skal bli mer rettet mot turismen.

Til Vrangfoss og Lunde sluser er innkjøpt sanitæranlegg. Anlegget som vil bli plassert i Vrangfoss er også utstyrt med dusj. Anleggene koster i alt ca. 168.000,-, og er levert av Bøehus i Siljan. Montering/utplassering beregnes å finne sted i mai måned. Som kjent arbeides det med utvidelse av serveringstilbudet ved Vrangfoss sluser, og nytt serveringstilbud ved Lunde sluse.

Serveringstilbudet ved Vrangfoss vil egne seg godt til grupper opp til 40-50 personer, men er også et fint tilbud til familier, enten de reiser på vannvei eller landvei. Hovedmenyen består av rømmegrøt og spekemat. Det blir også mulighet for utegrilling. Omgivelsene ved Vrangfoss er særegne og vakre, og vi tror at mange forbifarende vil ta en stopp her.

3. Markedsføring.

Kanalen markedsføres fortsatt intensivt. I tiden 20/3-29/3 hadde vi stand på «Sjøen for alle». Vår nye video om kanalen vakte betydelig interesse, og det ble delt ut mye informasjonsmaterieell til interesserte (også «Slusegløtt»). Forøvrig hadde vi i år stand ved siden av Dalslandskanalen, noe som vi opplevde som positivt og hyggelig.

Telemarkreiser har vært behjelpelig med bistand/utstyr ved standen på «Sjøen for alle». På Telemarkreisens «egne» markedsføringsframstøt for Telemark er også Kanalen stadig i fokus.

I 1960-åra hadde kanalen besøk av 3 Rapp motortorpedobåter fra sjøforsvaret. Kanalkontoret har kontaktet sjøforsvaret for å forsøke å få til en reprise på dette besøket i 1987. Et slikt besøk ville være god PR både for sjøforsvaret og kanalen, og vi venter spent på svar på vår henvendelse.

4. Passasjerbåtene.

«Jomfruturen» med den «nye» Victoria er fastsatt til lørdag 23/5. På denne turen inviteres nøkkelpersoner i kanalsammenheng samt folk fra presse/media. Telemarkreiser opplyser ellers at bokingen til passasjerbåtene for sesongen 87 ligger godt over fjoråret som jo var et rekordår.

Knut-Åge Refsdal

Lårdal

Tidligere sentrum i Vest-Telemark, særlig i samband med dampskipstrafikken - med stasjon for varettransporten til de øvre bygdene. Tidligere hotell, sagbruk, trevarefabrikk og ullspinneri. Bær- og grønnsaksdyrking. Lårdal har blandt de høyeste middeltemperaturene i landet, og druer, appelsiner, valnøtt og aprikoser blir modne. Fiskeoppdrett og klekkeri. **Lårdal kirke:** Langkirke fra 1831 med altertavle av M. Mandt. Prestegården blir regnet blandt de vakreste i landet. Gammel sjøbu ved brygga innredet til koselig kro.

Nytt fra Statsarkivet i Oslo Nr. 24

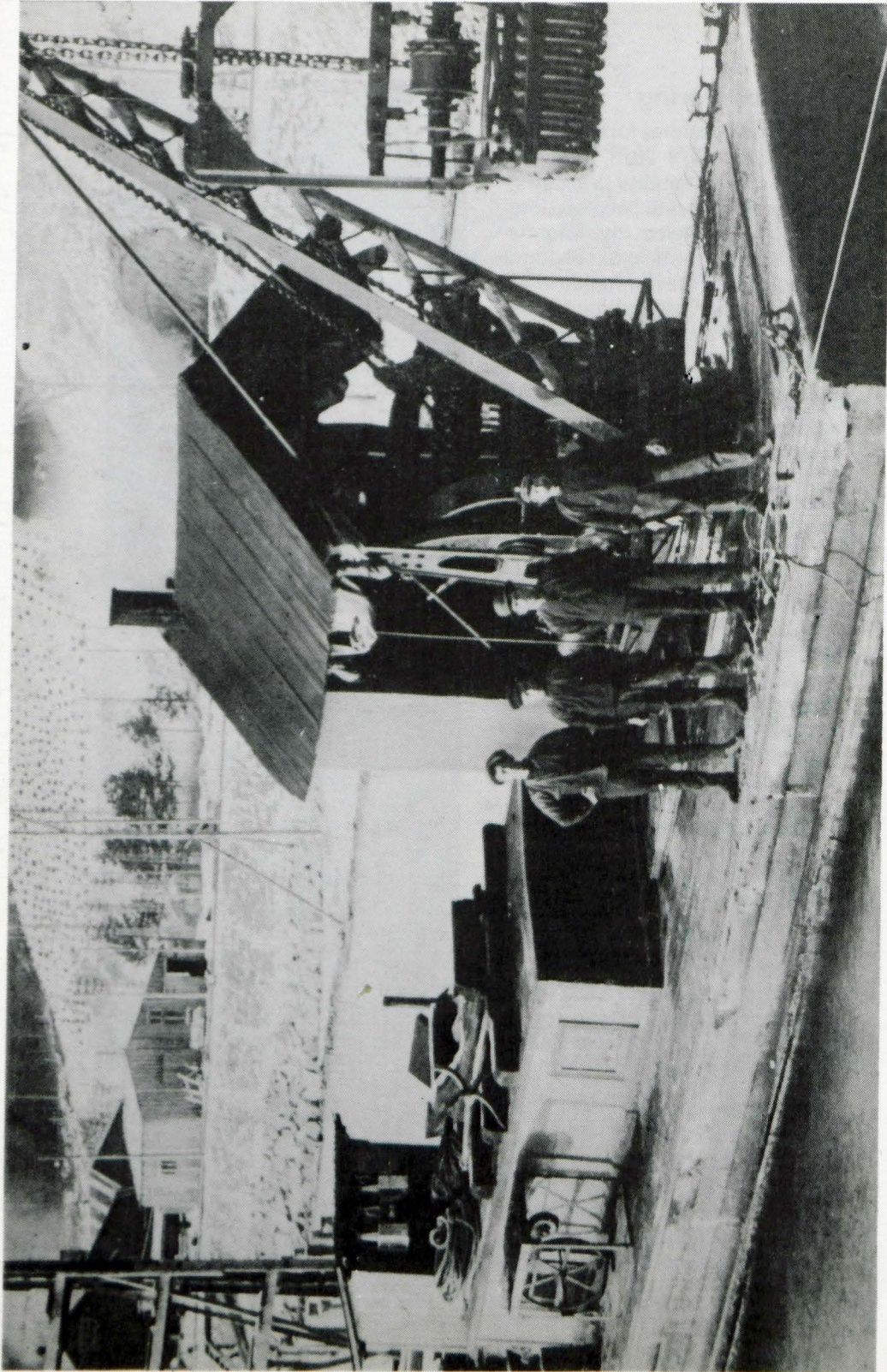
Telemarkskanalene

Telemarkskanalene består av to kanalanlegg: Norsjø-Skiens-kanalen (NSK) og Bandak-Norsjø-kanalen (BNK).

Arkivet:

Telemarkskanalens arkiv ble avlevert til Statsarkivet i Oslo fra Telemark Kanalkontor i 1985. Ordning, katalogisering og etikettering ble gjort ferdig i 1986.

Arkivet er både omfangsrikt (58 hyllemeter) og innholdsrikt.

Gammelt bilde om Mudderapparatet, som teknisk komité holder på å restaurere

«Dampskibet og Hitterdølerne»

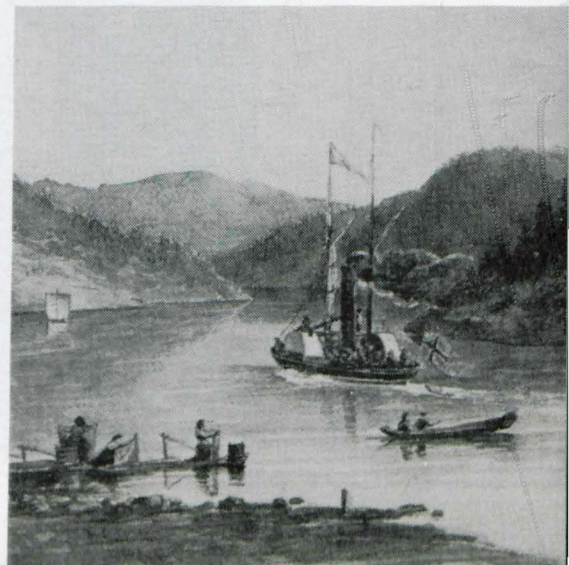
Stjerneadvokaten, Bernhard Dunker, skreiv sommaren 1852, ei rad med reisebrev til mor si, Conradine Dunker. Desse breva blei i 1922 samla i ei bok under tittelen «Reise til Tellemarken og til Arendal. Sommeren 1852». Denne sommaren var den første «Statsraad Stang» gjekk frå Fjærekilen til Tangen-bryggja øvst i Hedalsvatnet. Alt på ein av dei første turane «Statsraad Stang» gjorde oppover hadde Bernhard Dunker vore med. Han hadde da merkt seg at «der herskede et dybt Nag og Fiendskab mellem Dampskibet og Hitterdølerne».

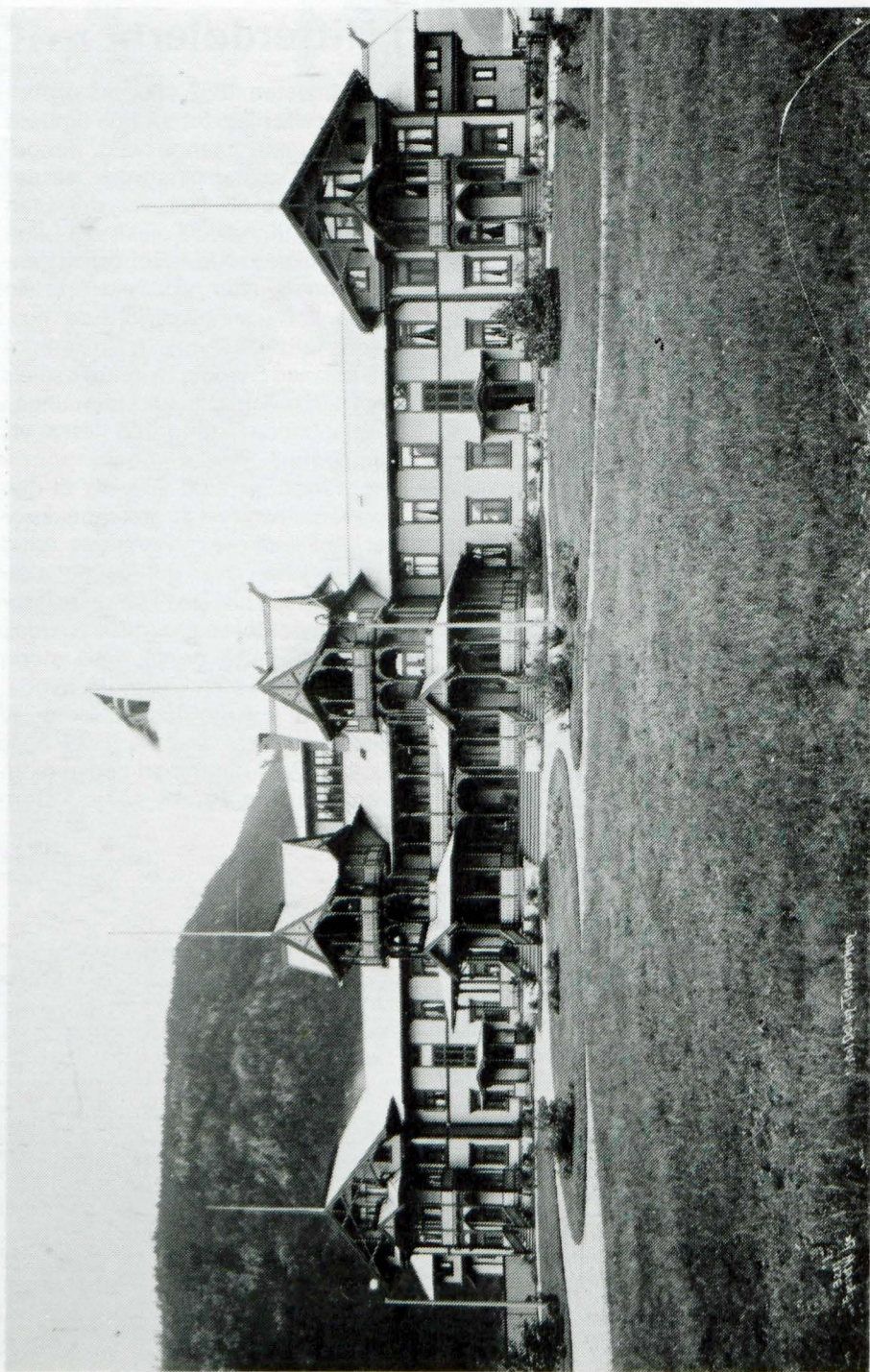
«De saae i denne «Statsraad Stang», som foer blæsende og rygende over deres stille Søe, en overmodig Fiende, der vilde trodse baade Søens og Luftens Aander, og de meente, at dens Frækhed ved at løbe henover Vandet paa sine egne Been foragtede baade Seil og Aarer og Menne-skearme, vilde blive straffet. Og de ansaae den som en Røver, der vilde indtrænge sig paa deres fredelige Søe og bverøve dem den smule Fortjeneste, de havde af deres skikkelige Baade, der ikke gikk andetsteds hen end dit, hvor de selv roede dem, og som for hver enkelt Reisende gave 2 a 3 Skydskarle Fortjeneste, men ansaae den ikke som en Ven, der lettede dem deres Arbeide ved at hjælpe dem. De lode den derfor i Begyndelsen fræse frem og tilbage over Søen uden at nogen betrende den enten sin Person eller sit Gods. Naar den kom til Anløpsstederne, vendte de Ryggen til og lode som de ikke saae den, og naar den reiste derfra gjorde de ligesaa. Selv den Smule Hjælp, som Dampskibet tiltrængte, negtede de at yde».

Utpå hausten 1852 fekk advokaten bruk for slik hjelp for å koma ombord i «Statsraad Stang» ved Tangen-bryggja. Der var langgrunt, så det måtte robåt til. Det var dessutan svarte natta. Likevel gjekk det betre enn advokaten hadde venta seg denne gongen. Han fekk vekt opp ein røsleg kar i eit nærliggjande hus. Denne førde da Dunker trygt ombord i «Statsraad Stang». Det skulle såleis berre ein sommar til før stremninga i bygda hadde snudd seg vis a vis dampbåten.

Frå slutten av 1700-talet og til den dag er historia fyllt av grasrotreaksjonar mot tekniske nyvinningar. Alltid har maskinen trekt det lengste strået. Etter 1905 blei Ose-kjøringa ei inntektskjelde for bøndene i Heddal. Derfor reagerte desse også sterkt mot Tinfos-banen gjennom bygda. Den nye overføringsteknikken av elektrisk energi truga i 1928 heile Rjukan-samfunnet med nedlegging. Den nye fugl Fønix nå er kulturismen.

Halvor Landsverk

. Hotel Dalen . . . det var den gang det . . .

Spjotsodd brygge

Beliggenhet: Ved øvre ende og på nordre sida av Kviteseidvatn omtrent rett overfor Smeodden brygge, og ca. 5 km fra Kviteseid brygge. Trafikken over denne brygga var tidligere vanligvis ubetydelig, bortsett fra i vinterhalvåret når båttrafikken på Sundkilen ble stengt på grunn av isen.

Spjotsodd brygge ble bygget i 1896 og avløste da 2 eldre brygger som var i dårlig forfatning. Brygga er bygd av stein og har ca. 16 meter anløpsside. Anløpssiden er sterkt skrånende. På nordsiden er det en liten lavvansbrygge i betong.

Bryggekonstruksjonen er tilsynelatende i god forfatning.

På brygga står en varehall som ble bygget i 1916-17 og som er delvis kledd. Inntil, og vinkelrett på varehallen står det en pakkbu på grunnmur av betong som ble bygget i 1923-24. Senere, antagelig i 1930-årene, er pakkbua påbygd langs nord-veggen og delvis inn i varehallen.

Bygningen bærer preg av manglende vedlikehold, men den bygnings-

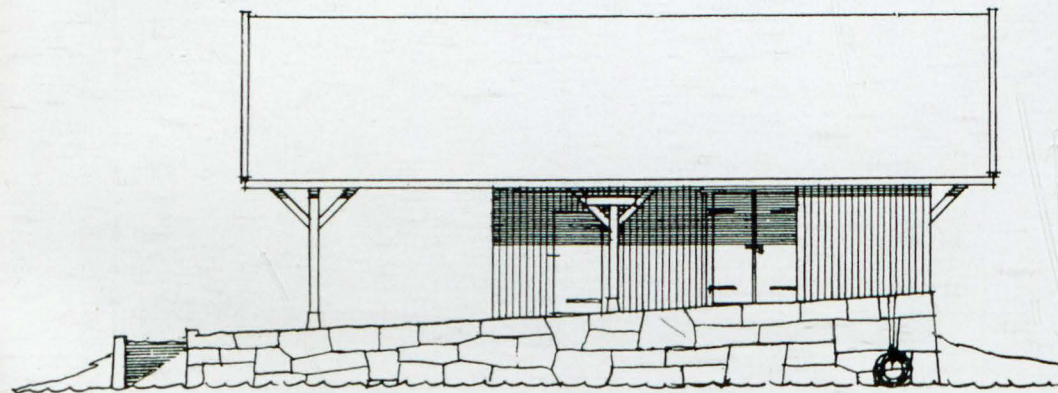
messige konstruksjonen er i god forfatning. Vinduene i pakkbua og kledningen på veggen mot syd-øst må repareres/skiftes. Forøvrig må kledningen og takplater skrapes og males. Bygningene disponeres i dag av Kviteseid Reiselivslag som har påtatt seg vedlikeholdet.

Påbygget til pakkbua bør av arkitektoniske grunner rives.

Spjotsodd brygge og varehall er meget karakteristisk og kan stå som et typisk eksempel på solid stein- og tømmerarbeid fra Bandakkanalens tidligste periode. Stedet har også en malerisk beliggenhet. Fredning bør vurderes. Området er i generalplanen for Kviteseid kommune lagt ut til industriområde. Spørsmålet om fredning av anlegget bør derfor tas opp snarest mulig.

Fra «Registreringsrapport, bygninger og anlegg, Telemark-kanalene», utarbeidet av Vidar Edvardsen/Jahn Jahnsen.

Rapporten er å få kjøpt i fylkets bokhandlere.

Mot vest

B

Returadr.:

TKV

Postboks 372

3701 SKIEN

Andelslag for tilbakeføring av «Inland»

De fleste av «Slusegløtt»s lesere har sikkert registrert at det i noen tid har vært med å få det gamle flaggskipet «Inland» tilbake til kanalene i en utgave som ligger så nær den opprinnelige som er teknisk og økonomisk forsvarlig.

Etter at båten ble kjøpt inn som frakteskuta «Nessvaag» oppe i Lofoten og seilt til vinteropplag på Ulefoss, har det vært arbeidet med prosjektering av ombygging og planlegging og finansiering av det arbeidet som forestår.

Prosjekteringsarbeidet så langt er det Trosvik Engineering som har stått for, og nedenstående tegning viser hvordan «Inland» kan bli seende ut, når hun forhåpentligvis gir seg ut på sin annen jomfrutur, hvis det er mening i et slikt begrep, i mai 1988.

Arbeidet er ellers kommet så langt at det i nær fremtid vil komme til en selskapsdannelse, og arbeidsutvalget har festet seg ved andelsformen som den smidigste og best egnede. En brosjyre er under utarbeidelse og vil gå ut til interesserte i løpet av mai måned med det glade budskap at nå vil det bli høve til tegning av andeler under mottoet «Kulturvern og Reiseliv – hånd i hånd».

Målsettingen er en million kroner i tegnet egenkapital. Optimistisk? Kanskje, men uten optimisme og pågangsmot er det lite som blir gjort!

